

under en af de saakaldte Riffelsager, fordi Udtalelserne ere af samme Indhold som de Udtalelser, der ere fremkomne fra disse Mænd, og for hvilke de ere blevne dømt som dem, der have søgt at ægge deres Medborgere til at anvende Vold lige overfor Statsmagten og mod deres Medborgere. Naar saa det ærede Medlem siger, at han sympathiserer med dem, uanset at det er konstateret, at hvad Bestaffenhed disse Udtalelser ere, kan det kun lidet hjælpe, at han mener i sine Taler ikke at fremkomme med Noget, der er slem, at han ikke ønsker at ophibde, at han maner til Ro og anbefaler Respekt for Loven. Seg tvivler ikke paa, at det ærede Medlem mener, at han gjør, hvad han siger, men jeg tror rigtignok, at han tager fejl. Sympathiserer det ærede Medlem med de omhandlede Udtalelser, finder han dem saa overordentlig smukke, altsaa af en saadan Bestaffenhed, at han selv kunde have ønsket at udtale dem, kan det ikke nytte, at han siger, at han maner til Ro og ikke ophidses. Har det ærede Medlem paa sine Møder talt om Riffelbevægelsen og omtalt de nævnte Bladartikler og de sex—syv Mænd, der ere dømt af Højesteret, paa samme Maade som her i Salen, kan han ikke have manet til Ro og Respekt for Loven, han har tværtimod raadet til at handle mod Loven. Han leverer selv Beviset for Betimeligheden af Lovens Fremkomst. Det ærede Medlem gjorde den Bemærkning, at disse Udtalelser ikke vare værre end saa mange Udtalelser, der ere fremkomne fra det ene politiske Partis Tilhængere lige overfor det andet. Dette at maale Udtalelsernes Fortastelighed, efter som de ere mere eller mindre slemme, har slet ingen Steder hjemme. Det kan være — jeg misbilliger det høiligen — at der i den politiske Strid fremkommer meget slemme Udtalelser lige overfor enkelte Mænd eller overfor Modpartiet, men saadanne Udtalelser ere ikke saa farlige for Samfundet; det bliver den Enkeltes Sag at værne sig imod dem. Anderledes, forholder det sig med Udtalelser, som gaa ud paa at opagitere, ophidsse den hele Befolkning til Handlinger, der ligge udenfor Loven; de ere ganske anderledes farlige for Samfundet. Det ærede Medlem siger, at Midler som den foreliggende Lov ere daarlige Midler mod en saadan Bevægelse. Det er en ganske mærkvaerdig Udtalelse. Man erindre, at da den provisoriske Lov udkom, forelaa der ikke alene Bladartikler og Udtalelser omkring paa Møder, i hvilke Riffelbevægelsen omtales som noget Fortjenstligt. Saadanne Udtalelser kunde man maasse tillægge mindre Betydning; forskellige Folk udsagde senere, da de kom i Forhør, at de

ansaa dem kun for Ordskvalder og Ordgdyeri. Men man var kommet et betydeligt Skridt videre end til Udtalelserne, man havde alt indforkrevet Vaaben fra Udlandet. Under den ene Sag blev der fremlagt Breve fra de paagjældende Mænd, hvori de tilskrev Fabrikanterne, at de blot skulde skynde dem at levere Riflerne, man skulde da kasse dem af med dem i Hundredevis. Man maa vel indrømme, at Ophidselsen var traadt ud i Handling, men saa kan man heller ikke nægte, at det var et hensigtsmæssigt Middel at give en Lov, hvorved man forhindrede, at Riflerne kom ind i Landet. Det var den simpleste Maade, hvorpaa den Sag kunde tages, idet Justitasterne og de slette Mennesker bleve forhindrede i at gaa videre paa den Bane, hvorpaa de vare komne ind. Seg vil ikke paastaa, at det ærede Medlem, der sympathiserer med de omhandlede Udtalelser, ogsaa har villet række Haand til at væbne Befolkningen, for at den i fornødent Fald kunde kæmpe Borger imod Borger; men har han ikke haft en saadan Hensigt — og det antager jeg ikke, han har haft — saa er han en Idealist, som vel kan tale om politisk Frihed, personlig Frihed, Forjæmings- og Foreningsfrihed og andre Friheder, der have deres store Betydning, men han overser den anden Side af Sagen, Misbrugen af disse Friheder. Naar han beklager, at der er gjort Indgreb i disse Friheder, overser han Følgerne af deres Misbrug, overser, at den, der har Rettigheder, ogsaa har Pligter overfor Samfundet. Naar han siger, at han sympathiserer med Udtalelser, der kunne have saadanne Følger, har han ingen fornuftig Ret til at tale med, thi saa ser han aldeles upraktisk paa Sagerne. — Det ærede Medlem gjorde nogle Bemærkninger om den Skade, som den provisoriske Lov skulde føre med sig. Ja ganske vist kan den have gjort nogen Skade, og det Samme lader sig maasse ogsaa sige om forskjellige af de andre provisoriske Love; men det, der har gjort Skade, er den Bevægelse, den Agitation, som har nødvendiggjort, at man har maattet ty til disse Love. Naar det gjøres nødvendigt at give preventive Love overfor sige Bevægelser, kan det ikke undgaas, at de paa et eller andet Punkt kunne komme til at lægge Hindringer i Veien for Noget, som i og for sig er godt og berettiget. Men det er Noget, man maa finde sig i. Bebreidelsen herfor kan ikke falde paa Regeringen, der har givet Lovene, men paa dem, der have sat Regeringen i den Nødvendighed at maatte give dem. Hvad den foreliggende Lov angaar, tror jeg, man kan